МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет філології
Кафедра української літератури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія літературознавчих вчень і аналіз художнього тексту»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (українська мова і література)»
Спеціальність «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)»
Спеціалізація «Українська мова і література»
Галузь знань «А Освіта»

м. Івано-Франківськ – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія літературознавчих вчень і аналіз художнього тексту» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань «А Освіта», спеціальності «А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (українська мова і література)».

Розробник: Піхманець Роман Володимирович, Доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ Деркачова Ольга Сергіївна

Схвалено на засіданні кафедри української літератури

протокол 1 від 26.08.2026

Завідувач кафедри _____

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету філології

протокол 1 від 26.08.2026

Голова науково-методичної ради _____

Затверджено

Директор / декан _____

2026 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Історія літературознавчих вчень і аналіз художнього тексту
ПІБ	Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	+380 (67) 598 02 26
E-mail викладача	roman.pikhmanets@cnu.edu.ua
Форма здобуття освіти	денна
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Обсяг навчальної дисципліни	денна — 3 кред. ECTS, 90 годин
Курс (рік навчання)	1
Семестр	денна — 1
Форма підсумкового контролю	залік
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/68a95c359b05077addc3
Графік консультацій	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу; можливі консультації через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.

2. Передумови навчальної дисципліни
Дисципліна "Історія літературознавчих вчень і аналіз художнього тексту є логічним продовженням вивчення таких курсів як "Методологія і методика наукових досліджень та академічна доброчесність", "Сучасні підходи до методики навчання української літератури".

3. Анотація до навчальної дисципліни
Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія літературознавчих вчень і аналіз художнього тексту» є: розвиток умінь та навичок, отриманих студентами при вивченні вступу до літературознавства, історії української та зарубіжної літератур, теорії літератури, історії літературної критики, естетики, історії філософії. Курс є складовою частиною вивчення історії та теорії літератури, критичної та літературознавчої думки. Його мета визначається необхідністю дати чіткі уявлення про становлення і розвиток літературної теорії, зміст її основних понять, їх співвідношення, аналітичний огляд літературознавчих методологій в різні історико-культурні епохи, сприяти поглибленому теоретичному і критичному засвоєнню студентами історії літературознавчих учень, розвитку вмінь аналізу творів літератури, продемонструвати можливості використання методології аналізу різних літературознавчих концепцій на уроках української літератури в ЗЗСО та для написання наукових та кваліфікаційних робіт.

4. Мета навчальної дисципліни

Метою курсу є системне вивчення історії літературознавчих учень та різних методик аналізу художніх текстів, застосування конкретних літературознавчих концепцій для інтерпретації творчості українських письменників, визначення найбільш ефективних та релевантних літературознавчих методів аналізу для конкретного тексту та визначених завдань. Основні завдання курсу скеровані на формування компетентностей аналізу основних літературознавчих шкіл, теорій, методів в їх історично-генетичній послідовності, наголошенні їх спадкових і новаторських рис. Особлива увага звернена на ті здобутки літературознавства, які не втратили своєї актуальності й наукової цінності в наш час. За підсумками вивчення курсу студент повинен знати:
- основні літературознавчі школи, теорії, методи в їх історично-генетичній послідовності;
- наукову спадщину визначних літературознавців від античності до сучасності, їх основні літературно-критичні праці;
- зміст основних теоретичних понять, їх співвідношення;
- основні дискусійні питання літературознавчої науки. Студент повинен вміти:
- аналізувати той чи інший художній твір під заданим кутом зору;
- використовуючи теоретичні знання, отримані при вивченні курсу;
- інтерпретувати конкретний твір художньої літератури з позиції різних літературознавчих шкіл, теорій та методів;
- виробити власну думку про наукову, художню, історичну та естетичну цінність твору художньої літератури, не боячись полемізувати з думкою дослідників;
- використовувати набутий досвід для аналізу художніх текстів в ЗЗСО.

5. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і її реалізації в професійній діяльності.

Фахові (спеціальні) компетентності

ФК-1. Здатність застосовувати знання із літературознавства та мовознавства для вирішення професійних завдань, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК-2. Здатність поглиблювати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК-5. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх підходів, прийомів, методик.

ФК-10. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.

ФК-12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу української мови та літератури, вміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості освітнього процесу, формувати національно свідому особистість.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Усвідомлює специфіку предметної області, орієнтується в різних лінгвістичних напрямах і школах, літературних напрямах і течіях, критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої і літературознавчої науки.

ПРН 3. Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості викладання і навчання української мови й літератури, демонструє вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності.

ПРН 4. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, демонструє вміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

ПРН 5. Володіє вміннями виконувати власне дослідження, визначає і характеризує основні принципи та методи науково-педагогічних досліджень, демонструє навички узагальнення й презентації отриманих результатів.

6. Організація навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	денна форма	заочна форма
лекції	12	—
практичні заняття / семінарські заняття	18	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	60	—

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем	лаб.	самост. робота	разом
Тема 1. Основи академічної доброчесності 1. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті. 2. Цінності, принципи і правила академічної доброчесності 3. Новий Закон про академічну доброчесність	1	0	0	4	5	—	—	—	—	—
Тема 2. Становлення літературознавства як науки. 1. Зародження літературно-критичної думки. 2. Особливості розвитку літературознавчих ідей на різних етапах культурно-історичного розвитку (античність, середні віки, Відродження, класицизм, просвітництво). 3. Літературознавство як самостійна наукова дисципліна і формування літературознавчих шкіл у Європі та в Україні. 4. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.	1	0	0	4	5	—	—	—	—	—

Тема 3. Академічне літературознавство. 1. Літературознавча школа і методологія. 2. Філологічний, біографічний, культурно-історичний та порівняльно-історичний (компаративістика) методи дослідження та їх евристичний потенціал для аналізу художнього тексту. 3. Становлення психологічного напрямку в європейському літературознавстві. 4. Особливості психологічного напрямку в українському літературознавстві. 5. Психоаналіз і літературознавство. 6. Перспективи аналізу художнього тексту засобами психологічного аналізу. 7. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.	2	6	0	4	12	—	—	—	—	—
Тема 4. Основи наратології. 1. Генеза наратології. 2. Концепція структури оповіді В. Проппа. 3. Оповідний дискурс Ж. Жанетта. 4. «П'ять кодів» для репродукції оповіді (Р. Барт). 5. Особливості наративної інтерпретації. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.	2	0	0	6	8	—	—	—	—	—
Тема 5. Міфологічна школа та її здобутки. 1. Методологічні принципи, пов'язані з теорією міфу: порівняльне вивчення міфології, функціональна школа в міфології, соціологічна школа, символічна теорія міфу. 2. Неоміфологізм і міфологічна критика. 3. Міфологічні засади художнього мислення. 4. Особливості аналізу міфологізму художнього тексту. 5. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.	2	4	0	10	16	—	—	—	—	—
Тема 6. Інтертекстуальність у сучасній літературознавчій практиці. 1. Наукові джерела теорії інтертекстуальності. 2. Сутність інтертекетуальності та її головні види. 3. Особливості «цитатного» мислення на різних етапах еволюції художньої свідомості. 4. Постструктуралізм та інтертекстуальність. 5. Інтертекстуальний аналіз художнього тексту. 6. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.	0	0	0	8	8	—	—	—	—	—
Тема 7. Новітні методології, пов'язані з вивченням змістовно-концептуальних аспектів художніх явищ та їх евристичний потенціал для аналізу літературного тексту. 1. Феноменологічна теорія і критика. 2. Літературна герменевтика. Екзистенціалістська модель в теорії літератури. 3. Школа рецептивної естетики. 4. Постколоніальна критика і теорія. 5. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.	1	4	0	10	15	—	—	—	—	—

Тема 8. Новітні методології, пов'язані з вивченням формальних аспектів художніх явищ та їх евристичний потенціал для аналізу художнього тексту. 1. Формальний метод. 2. Празьке лінгвістичне коло науковців. 3. Структуралізм і семіотика. 4. Постструктуралізм і деконструктивізм.	1	0	0	10	11	—	—	—	—	—
Тема 9. Гендерні дослідження в літературознавстві 1. Становлення гендерних студій у літературознавстві. 2. Категорії і термінологія гендерного літературознавства. 3. Феміністична теорія і критика. 4. Категорія маскулінності в літературознавстві. 5. Аналіз художнього тексту крізь призму гендерних досліджень. 6. Можливості використання отриманих результатів у профільних ліцеях.	2	4	0	4	10	—	—	—	—	—
Разом	12	18		60	90	—	—	—	—	—

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Підсумкова контрольна робота.	Дидактичні тести, усний та письмовий контроль (тести, аналіз художнього тексту), практичний контроль (розбір кейсів, презентації, порівняльний аналіз напрямів).	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5	A–F (100–1)

Самостійна робота

Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Написання реферата.	Демонстрація, пояснення, бесіда, дискусії, наочний та практичний (аналіз лінгвістичних і літературних напрямів, порівняння концепцій), робота над джерелами (наукова література, статті, підручники), самостійна робота, презентації.	ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання

Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю	залік

Загальна система оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).
Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	0
практичні / семінарські	40
лабораторні	
індивідуальне завдання	
контрольна робота	
самостійна робота	30
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
залік	30

Шкала оцінювання	
Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.
D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання навчальної дисципліни та потребує повторного опанування освітнього компонента.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами грунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)
- Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Про академічну доброчесність: Закон України. Відомості Верховної Ради України від 7. 04. 2026.
2. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. /За ред. М.Зубрицької. Львів: Літопис, 1996.
3. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Автор-укладач Ю. І. Ковалів. Київ, 2007.
4. Горбач Н. Я. Методологічні засади сучасних гуманітарних досліджень. Львів, 2007.
5. Ковалів Ю. Абетка дисертанта. Методологічні принципи написання дисертації. Київ, 2009.
6. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. Київ, 2003.
7. Піхманець Р. Організаційні принципи художньої свідомості Марка Черемшини. У задзеркаллі художнього світу Марка Черемшини. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2025. С. 100 – 126.
8. Піхманець Р. Цюрихські метаморфози Михайла Драгоманова, або історія одного задуму. Івано-Франківськ: Мвсто НВ, 2023. 924 с.

9. Система сучасних методологій [Текст]: хрестоматія. т. 2. відп. ред. А.Фурман. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 344 с.
10. Піхманець Р.В. Листи Василя Стефаника як джерело вивчення його життя і творчості. Василь Стефаник: інтерпретації. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2023. С. 367–400 (співавторство).
Додаткова література
1. Літературознавчий словник-довідник / Укл. Р.Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ, 1997.
2. Система сучасних методологій [Текст]: хрестоматія. т. 2. відп. ред. А.Фурман. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 344 с.
3. Піхманець Р. Психологія художньої творчості: Теоретичні та методологічні аспекти. Київ: Наукова думка, 1991. 164 с.
4. Література. Теорія. Методологія /Упор. і наук. редакція Данути Уліцької; пер. з польської Сергія Яковенка. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська Академія", 2006.
5. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Київ, 2005.
6. Адорно Т. Теорія естетики / Пер. з нім. П. Таращук. Київ: Видавництво Соломії Павличко „Основи", 2002. 518 с.
7. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / пер. з англ. О. Погинайко; наук.ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
8. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з фр. В. Ховхун. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 230 с.
9. Бовсунівська Т.В. Когнітивна жанрологія та постика: Монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. 180 с.
10. Гадамер Г.- Г. Герменевтика і поетика. Вибрані твори. Київ: Юніверс, 2001. 288 с.
11. Гнатюк М. Літературознавчі концепції в Україні другої половини XIX – початку XX ст. Львів, 2002.
12. Літературознавча рецепція і компаративний дискурс. Тернопіль, 2004.
13. Літературна компаративістика. Тернопіль, 2002.
14. Астрахан Н. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми : навчальний посібник. Київ, 2021. 296 с.
15. Мазур М. Історико-філософська інтерпретація архетипів особистості як символічних образів колективного безсвідомого в рецептивному полі психоаналітичних поглядів Карла Густава Юнга. Грані. 2020. № 9. С. 40-64.
16. Черниш А. Психоаналітичний дискурс в українській літературі: витоки становлення. Philological science and education: transformation and development vectors: Collective monograph. Vol. 2. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. 422 p. P. 318-337.
17. Галич О. А. Історія літературознавства : підручник для студ. вищ. навч. закл.; голов. ред. А. С. Мнишенко. Київ : Либідь, 2013. 392 с.
18. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики : навч. посіб. К. : Академія, 2010. 520 с. (Серія «Альма-матер»).
19. Климишин І. Основи формальної логіки. Івано-Франківськ, 2006.
20. Стеченко Д. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ, 2007.
Додаткові електронні ресурси
1. Відкриті архіви електронних ресурсів КНУВС - https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/22

Викладач	Піхманець Роман Володимирович, Доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури

